

Vetarmynd úr Keypmannahavn

Vindmyll, hurðar og listar
Gott og bilygt arbeiði.
Hugo Øster's Maskinúðkari,
Til. 216. Tórshavn. Til. 216.

Altingstubbakkinum til 1000 ára hátíðina í Íslandi, verður úrslitið heldur tunnligt, og D. T. nýðist at velja sær aðrar brandar til nýtslu í næstu atlogu.

Streycur.

Margaret Bondfield.

Expeditrice, der blev Englands Arbejdsminister.

I en Samtale med den kvindelige svenske Dr. phil. Annie Quensel, udtaler Margaret Bondfield:

— The Ministry of Labour, Arbejdsministeriet, har til Opgave at samarbejde Resultaterne af de Undersøgelser, der foretages af de andre Ministerier. Vi registrerer hos os de Opgaver, som indkommer, og søger at fordele Rigets samtlige Arbejdsmuligheder blandt Arbejdere og Arbejdsløse. Vi er paa det rene med, at hvad vi netop nu gennemlever ikke er hverken mere eller mindre end en industriel Revolution. Naar jeg siger dette, saa er det Erfaringen, der taler, thi husk, jeg er ingen mærkelig Kvinde paa nogen Maade, men jeg har ganske i rigere Maal end andre haft Anledning til at samle Erfaringer, baade nationale og ogsaa internationale. Og paa de mest forskellige Omraader. Betænk blot hvilken praktisk Skole jeg gennemgaaet. Jeg begyndte som helt ung Pige som Ekspeditrice i en Forretning og blev næsten med det samme Medlem af Ekspedienternes og Ekspeditriceernes Fagforening.

En eventyrlig Karriere.

Margaret Bondfield fortsætter: Allerede i 1898 valgtes jeg til Sekretærasistent i Fagforeningsunionen og blev i denne Stilling indtil 1908. Om De bare vilde, med hvilken Entusiasme jeg i disse Aar propaganderede i Tale og Skrift for Arbejderpartiets Program og den kooperative Bevegelses Udbredelse i England. Lidt efter lidt overgik jeg helt til de kvindelige Arbejdsorganisationer, blev først deres Sekretær og sluttede, da disse gik op i den nationale Arbejderunion, valgt til Chief Woman Officer, kvindelig Fagforeningsformand saa at sige i 1918 gjorde jeg som den første Kvinde min Entree i en parlamentarisk Komité, og nogle Aar sad jeg som dens Ordfører. Lige fra den Gang begyndte man at sætte mig ud som Delegeret til internationale Kongresser, først i Rom og hurtigt derefter til Washington, for ikke at tale om Genève, hvortil jeg i de sidste 10 Aar regelmæssigt sendtes, to Gange som officiel Repræsentant for den engelske Regering.

Allerede under Mac Donalds første Ministerium i Begyndelsen af 1924 valgtes jeg til Arbejdsministerens nærmeste Hjælp i Rigsdagen. Paa denne Tid besøgte jeg Canada for at sætte mig ind i alle med Børneomgørelsen sammenhængende Problemer. Jeg har endda deltaget i en Arbejderkongress i Rusland, og det er ikke mindst som Følge af dette mangsidede Kendskab til Forholdene i andre Lænder, at jeg med større Sikkerhed end mange af mine Kammerater ser Tiden an.

Med Arbejde paa langt Sigt kommer man længst.

— Har Ministeren selv tilhørt eller med Velvilje fulgt den modificerede Marxisme, som i England gaar under Navnet Fabian Society?

— Ja, det foreskriver jeg for. Jeg har aldrig været Tilhænger af voldomme Omstyrtningsmetoder, min Form har altid været Arbejde paa langt Sigt, det kommer man længst i Politik længst med. De ved ganske, at vi blandt Fabian Societys midste Medlemmer tæller saadanne Mænd som Bernhard Shaw, Sydney Webb og Lord Oliver. Disse fremstaende Tænkere har nedlagt et stort Arbejde paa at vinde de kulturelle Kredse Sympati for paa lovlig Vis at sikre deres Interesse for visse nød-

vendige sociale Reforme. I Særdeleshed har vi Kvinder haft megen ravn deraf, frem for alt gennem Jøstilletheden mellem Mænd og Kvinder.

Vi er allerede 14 Kvinder i Rigs-Jagen, og jeg kan ærligt sige, at vore mædige Kolleger behandler os "uldsteudig som deres Lige, selv om man ogsaa nu og da kan høre nogle spøgefulde Bemærkninger, som f. Eks. om Susan Lawrence, som i Øjeblikket fungerer som bisiddende Statsraad i Sundhedsdepartementet: "Oh, Susan, hun er en af Englands dygtigste Personer af virkelig høj Intelligens, hun har bare en Fejl, og det er — at hun er Kvindelig."

Forskellen paa den kvindelige Society og Arbejder-Repræsentant.

— Hvorledes fordeles de kvindelige Deputerede sig blandt de forskellige politiske Partier?

— De Konservative har tre Rigsdagskvinder, de Liberale én, Lloyd Georges lille Datter Megan, de Uafhængige én og mit eget Parti ni. Vore egne Rigsdagskvinder er overvejende hentet fra de arbejdende Kvinders Rækker, men vi har dog ogsaa nogle fra et andet socialt Milieu, som Lady Moseley og Mary Hamilton.

— Er der nogen Forskel at spore i de forskellige Typers Maade at tage Rigsdagsarbejdet paa?

— Ja der er, og den er forstaaelig nok. Den enkelte Arbejderkvinde lader altid det politiske Arbejde i Partiets Tjeneste gaa forud for deres egne private Familieinteresser. Omvendt med den fornemme Lady eller Society-Da'en. For hende gaar Familiens Interesser og Børnenes Opdragelse frem for Rigsdagsarbejdet. Og hendes egne Fornøjelser og private selskabelige Forpligtelser afholder hende ikke sjældent fra Deltagelse i Møder, Arbejde i Kommissioner og lignende. Vi har det mindstaaende haardt nok, vi som skal regere med en Minoritet i Rigsdagen. Tiden vil jo aldrig elaa til, og vore Modstandere forholder sig Arbejdet for os. Man gør uendelige Besværigheder, selv naar den størst mulige Hast og Beslutomhed er påkrævet af Hensyn til Nøden.

Av ti at eg havi
gjort verkstaðio störr
og fingið fleiri maski-
nur, kann eg nú av-
henda arbeiðið nógv
skjóttari enn fyrr.

Virdingarmest

HUGO ØSTER

Skrivstovusveinur

leitar hóskaðin pláss á skrivstovu ella tilikum. Prentsmiðjan vísir á.

Sambandspolitikkurin

Øll fólk, ið hakað skil hava, munnu ofta og títt harmast yvir atburð »Dimmalettingar gjøgnum árin; tað er ein spillan og ein klíkkjan inná tey, ið ikki eru í hennara parti, meðan Danskarn, við sambandsflokkinum, er alt og ger alt gott — einasta, ið skil er í!

»Dimma« kann nú skriva, eins og hon er von, men tungt og harmuligt er, at hon skal bríða øðrum ta split og illsejnu, ið komin er millum Føroyingar og Danir, meðan sannleikin er tann, at tað er hon við sínum sambandsflokk, ið skaða hevur víðurskiftini millum hesu bæði fólk.

»Grava eingin grovuna fyri einum øðrum, tí ofta fellur hann í hana sjálvur, og tað visur seg sannuliga eisini, at gríva grov sambandsins stendur opin fyri tí.

Við tí spillandi anda, at »vi arme og elendige Folk úti Færo« einki kunnu — hvørs niðurlag var haft í myrkaðu tíð Føroyalands — hevur verið og er herróð sambandsins bæði her heima og yvirfyri Danmark, og visir tað seg, at hettar er tað besta fyr tað; tí tess meiri »konkursir« eru, tess meiri inn-tøku fyr blaðið, og tess fátækari Føroya fólk er, tess meir vinning fyr partið, tí hervið fáa teir meiri sligið fast, at vit einki orka og einki kunna, og herfyri liva av miskunn Dana.

At slíkt er sagt, er sjálvandi harmuligt, at vit ikki skulu kunna fáa fótarnar fyr okkum, men bert biða og biða frá Danmark, tað okkum manglar, er minskandi fyr Føroyingar. Sambandspolitikkurin hevur tí skaða og skaðar víðurskifti Dana og Føroyinganna, og sambandspolitikkurin hevur skyld í tí vesladráði, ið hevur verið og er í Føroyum. Teir hava, so at siga í sambandsins lívstíð, haft teir føroysku sessirnir á danalíngi, teir hava rátt fyr borgum herheima, og teir hava haft loyvi at spilla landsmenninar út bæði gjøgnum blað teirra og tey donsku blaðini; men nú sær illa út fyr, at hettar skal standa við, og er sambandið tess vegna komið á gravarbakkan á tí grov, ið tað gróð fyr øðrum. Ei undir í, um spjálkanin er stór, og fyr Føroyingar og Danir er tað ongantíð óvskjótt, at tað svinnur.

Eitt tað mest láturligasta, ið »Dimma« og fylgisneyt hava fingið ser fyr, er tað, at Føroyingar spilla Danskarn út yvir-

fyr í útheiminum. Hetta kann vist heita »Dumhedens Recorde!« Hettar kann sjálvandi ikki koma fram við skili, tí øllum er tað kunnugt, at her bæði bæði eitt og annað, og at vit standa nógv aftanfyr grannalond okkara í allar háttir, í stuttum: landið er øðroka. — Hettar er sannleikin, og er tað eingin lygn, um Føroyingar og ferðafólk bera hesu boð til onnur lond, og vil og kann ikki danska stýrið bera hesa skyldu, so má tað vera sambandið, og hvør kann siga annað, enn at tað hevur hindra framgongd landsins, tað í lóft oft hava verið frammi í »Dimmalettinge« um ymiskar fyr-tøkur. Hvor minnst ikki propagandaferð blaðstjórans, ið bleiv ein propaganda fyr blaðið? Hvor minnst ikki ísfiskin? hvat hjálp fær fyrirskan nú? og hvat er hettalandska sildin og tarabrenning annað enn tað sama + bankin? Nei, vit eiga á 25-ára hátíð sambandsins at sigga tann skaðapolitikk, ið tað hevur kynt ímillum Danmark og Føroyar, og ført okkum niður á grígvu, peningaliga sær.

Fyr at bota verandi óskil, er einasti vegur, at vit Føroyingar samlast um eitt mál, eitt mál ið kann hjálpa okkum á tað leið, at vit fáa upphlygt okkara vinnuvegir.

Meðan øll onnur lond kríng okkum seta allar kreftir til fyr at fáa teirra lond til at geva mest moguliga inntøku, verður her heima hjá okkum lítið og einki lag lagt í, hvussu gongur, fara verður av fleirtalpartinum brúkt til gleði, at vit — land okkara — liggur niðurbrotið, fyr harvið at slá tað fastari, at vit einki nytta, at vit einki skulu gera; men bert biða og biða. Tað gav at bita, tá ein røðari fyr kortum hevði framhildið, at vit sjálvir skulu, og tað gevur at bita, hvørja ferð ið Føroyingurin skal taka tok til bata fyr landi sínum, at tað veika og tann av sambandinum innprentaða spilla altíð kemur fram, at vit einki orka — ov fáir, ov fátækir — arme og elendige...

Spurningurin er, um vit nú eru verri enn onnur fólk, um vit ginga ta leið, ið tey ganga? eg haldi ikki; men, sum áður sagt, so leingi okkara vinnuvegir eru niðurbrotin, so leingi vit brúka gomul amboð, ið onnur lond fyr langari tíð hava kasta burt, so leingi ið Føroya besta fólk eru trælir yvirklassans — áður bóndans og nú reiðarans — og so leingi vit

hava eitt ódemokratisk stýri, ið ikki bryggjar seg um land og fólk, koma vit aldri til nakað annað, enn vit eru — at versna ár eftir ár, eins og árið í ár ber prógv fyr. Tí eiga vit at vera vakn og ansin fyr at bota um kor landsins; vanda frá tí ósannuliga politikki, ið forður er higartil, og ið forur í avgrundina. Oystein.

Krým og andaneyð.

Eg slapp ikki undan hini sponsku, kunnu tit setla, ei heldur enn aðrir; men tað er tó eitt ugglis — í allari neyðini velsignað — at tað var hitt ektaða »reytt, hvítt og blátt«, føroyska krýmið, við tilsvandi »grátt, kátt og hátt«, ið góu næsluggunum nógmikið at gera.

Ikki nýttist doktorahjálp, tí tað er sum øll vita, sunt at hava krým, skal eg siga tykkum, hóast sunnheit, sum so mangt annað, eisini kann yvirdrivas, jú, jú, so men, Men eg hevði hana mikið milda, »medium milde«.

Hin spanska skal ganga bæði mild og spakuliga, og vera góð at fáast við, men best at sleppa undan, so meina teir klóku. Teir sleppa sær í eisini undan so skjótt sum møguligt. Men hin spanska er slett ikki so spansk, sum tit halda, hon ferðast skjótt um og tekur øll við, bæði hog og lág, bæði tey, ið ikki vilja hava hana og tey, sum eru sloppin undan henni.

Táð eg var útaturkominn gekk eg og fetti mær, tí eg var, skal eg siga tykkum, heilt væl sloppin. Eg fór so í myrkrinum um kvöldið spákandi mær yvir á kongabrunna. Eg hevði næstan atlað mær at sett meg á geilabonkin, men hann var »bundin«. Búndin, skal eg siga tykkum, skal og má erstatta »upptíkin«.

Eg skuldi tí fara longur yvir, tí har stóð nakað av fólk í trunki og tosaðu, men í tí sama hoyrði eg

slíka andaneyð oman frá huldumansholuni. Eg fór niðan. Har stóð ein ræðuliga stórur hundur — nógv stórri enn tann ið frk. Rafn hevði, tó var hann ikki prikkutur, men so kola-krunk-svartur, og sá mest út sum eitt ektað sambandsross.

Hetta stórdýrið stóð og njósaði, leikaði í við halanum, og var ofta um at missa ondina heilt.

Á Kongabrunni fekk eg greiðu á, hvi hetta stórdýrið stóð og snýsti og lýsti móti garðinum hjá »Dimmu«.

Eitt náttardimmi um vikuna, lenar tað ond sína til hústrøllagarnar hjá »Dimmu«, táð tey gæja andir-verk síni: »Úr oyggj í oyggj«.

Ja, á Kongabrunni vita teir næstan alt, ja, meir enn alt, og bæði nær ondin kemur yvir hústrøllagarnar og hvaðani hon kemur frá.

L. S.

Frá útheiminum.

1447 menn og 3065 kvinnur

hava í 1930 roynt at gjørt enda á sær suðuri í Wien. 603 manns og 416 kvinnur høvdu eyðnaða við sær.

Í Jugoslavien

er komin í gildi ein lóg, ið gevur øllum piparasveinum nógv at hugsað um, tí eftir henni skal hvør ógiltur maður yvir 30 ár rinda 60% av sínum inntøkum til statin, umframt vanligan borgarskatt.

Av hesari ársok er stórt brúð-